

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

A mult és jelen.

1848. márczius 15-én, tehát 54 évvel ezelőtt nagy dolgok történtek. A szabadság szele egész Európa művelt nemzeteinek országán át fujt, a Kárpátok szikla bérczein is áthatolt, magával hozva a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszméjének szent ihletét.

Az 1848-iki ifjúság, a Kussuth Lajos ifjúsága megértette a kor intő szavát, oly eszméket kezdett pengetni, mely eszmékhez az előbbi kor vezetői, a maradiság, a tespedés megkövesült mumiai hozzá szokva nem voltak.

Jogot a népnek! alkotmányt a nemzetnek! szabadságot, egyenlőséget és testvériséget követeltek.

Ki hitte volna, hogy az ifjúság, mely az egyetem falain belől eddig csupán az elvont tudományok tömkelegében élte át napjait, egyszerre a felvilágosodás szövetségének lángja mellett új eszmékért kelt harcra a sötét reakcióval.

Rövid néhány nap alatt, Kossuth és Petőfi lelkesítő szavai következtében az ige testet öltött. Amiért Rákóczy két évszázaddal azelőtt annyi vért ontott, a magyar ifjúság, a magyar egyetem akkori fenkölt lelkű hallgatói keresztül vitték.

Alig néhány hó múlva, Kossuth ifjúságát ott látjuk véres karddal küzdeni a szabadságért. Halál megvetéssel, szemükben a hazaszeretet lobogó lángjával rohannak a zsarnokság szolgahadának és piros vérükkel áztatják a haza szent földjét.

Majd a szabadságharc leveretése után mártyr koszorúval övezve állnak a bitó alatt, mosolyogva fogadják a halált, a szabadság, egyenlőség és a testvériség szentháromságáért.

Az 50-es években, a sötét reakció tort ül a magyar szabadság letiprása fölött, de a magyar ifjúság hazaszeretete megzavarja a hóhérok orgiáját és a szabadság ünnepének évfordulóján, márczius 15-én, Budapest utcáin felhangzik a szózat, felhangzik a Kossuth nóta és a magyar egyetemi ifjúság lelkes vezérének Forinyák Gyulának piros vére pecsételi meg a magyar ifjúság szabadság szeretetét.

A szabadság mártyrainak piros vére megtermékenyítette a haza szent földjét, a megtermékenyített földben csak hamar kiesirázott az elvetett mag és a bitó, melyen a

szabadság mártyrjai lehelték ki lelküket, a szabadság virágos fájává nőtte ki magát.

1848. márczius 15-ike tehát, a magyar ifjúság, a magyar főiskolák ifjúságának ünnepe. A magyar ifjúságé, mely ha kellett vért ontotta a magyar szabadságért.

A magyar intelligens ifjúság lelkes szabadság- és hazaszeretetének köszönhetjük, hogy ma, egy alkotmányos ország, Magyarország szabad levegőjét szivhatjuk.

Néhány évvel ezelőtt: midőn az alkotmányos Magyarország legnépszerűbb kormánya: a Wekerle kormány összemérte fegyverét penészes fészkéből hirtelen kikelt hétfejű reakcióval, Kossuth ifjúságát, a magyar egyetemi ifjúságát ismét ott láttuk az egyenlőség zászlaja alatt küzdeni. Ismét fellangolt tehát a magyar ifjúság kebelében a szabadság, egyenlőség és testvériség tüzének lángja, de sajnos, ez a láng talán utolsó fellobbanása volt a magyar egyetemi ifjúság szabadság szeretetének.

Igen, az ifjúság szabadság szeretetének szent tüzét fujta a reakció undok leheletének dögletes szele. Kussuth ifjúsága, a magyar egyetemi ifjúság, annak az ifjúságnak az utódja, amely 1848. márczius 15-én Petőfi és Kossuth vezetése mellett szabadságot, egyenlőséget és testvériséget követelt, azoknak az utódai, akik az egyenlőség szent eszméjéért mosolyogva léptek a bitó alá, hogy mártýromságot szenvedjenek, azoknak az utódai ma, a sötét reakció karjaiba vetik magukat, a faj, osztály- és felekezeti gyűlölség fekete lobogója alatt küzdenek.

«El! ti komoly képek! ti sötétség rajzati, félre Uj nap fényle reánk annyi veszélyek után. El magyar, áll Buda még! a mult csak példa legyen most S égve honért bizton nézzen előre szemünk.»

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes szerkesztő úr!

A «Tiszavidék» f. évi márczius 9-iki számában «Intelligenciánk és az erkölcsiség» czime alatt egy olyan közlemény jelent meg, ami személyemet s ezzel összefüggő hivatalos tanítói működésemet érinti; miért is tisztelettel kérem tek. Szerkesztő urat, miszerint alábbi nyilatkozatomnak becses lapjában helyt adni sziveskednék.

A hiatkozott közlemény ellen teljesen feleslegesnek is tartom védekezni, mert hogy én milyen «potya fráter» vagyok, azt nem a t. közlemény írója van hivatva kritizálni és felette ítéletet mondani, ki hónapokon át potyázott boldogult Pikó

Panna nénénk asztalánál, hanem hivatottak azok, akiktől ilyet — *valaha* — vizsontszolgálat nélkül elfogadtam. De miután az ilyenek száma még *fehér holló számba sem* mehetne; s akik engem ismernek, nyugodt lelkiismerettel mondhatom — ilyet rólam fel sem tételnek, még kevésbé azt, hogy egy-két — társas körben föltött — vacsoráért szavaztam dr. Baross János országgyűlési képviselőre, mikor rólam köztudomású, hogy mindig az *igaz szabadelvűség* tántoríthatlan híve voltam; s ha Dienesre szavaztam is egy ízben, azt tettem — *elveim fentartásával* — azért, mert egy *48-as borbé bijt, vagy bijtatott néppárti képviselőjelöltet* — legfőként ha az *egy Hegyi Antal*, ki városunk belbékéjét már annyiszor feldulta és fanatikus állszenteskedésével még folyton izgalomban tartja s kenyere a mások becsületén való rágódás, szavazatommal támogatni nem tudtam volna soha és nem is tudnám.

S hogy őt ily és hasonló cselekedetiért mennyire becsülöm, mutatja az is, hogy igaztalan megtámadtatásomért sajtóperre kellett volna nyakába akasztanom, de nem érdemesitem annyira, hogy utána fáradozzam és miatta a bírák fejét fájlaljam; s jelen nyilatkozatra sem szántam volna magam, hogy ha az ellenem emelt közleményben annyira nem vetemedik, hogy *hamis esküvel* vádol, vagyis azt nem állítja, miszerint a vizsgáló bíró előtt azt vallottam, hogy én «*dr. Baross Jánost egyik lakomán sem láttam*», holott a vizsgálati jegyzőkönyvben világosan s ezen szavakkal áll vallomásom, hogy «*Baross mind a három vacsorán jelen volt*».

Ohó! No! már azt kikérem magamnak még Hegyi Antaltól is, kinek mocskos és mindenkit gyalázó szavait bár megszoktuk s fülünk mellett eresztjük el mint olyat, amely előttünk se nem szoroz, se nem oszt; de hogy *hamis esküvel vádoljon!* azt már még tőle sem fogadom el s határozottan visszaútasítom, mert én nem adtam ám még jelét romlott erkölcsömnek — *ha rám fogja is* — mint a tisztelt cikkiró szentatyám, aki vizet prédikál, maga pedig bort iszik.

S azt is mondhatom, inkább bizhatják én rám a szülők *legföltettebb kincseiket* — gyermekeiket — mint önre holmi svájci kismise- és fundatio pénzeket!

Azok rám bizott erkölcsi és szellemi nevelésükért bátran helyt fogok állni még az ön ájtal említett *égi Biró* előtt is!

Hanem most én kérdezem kedves fő-tisztelendő úr! hogy higgyenek önnek a hivei? a többek közt a *becsületes paraszt nép*, kikről azt állítja cikkében, hogy «*azoknak Istenük a has, végük a veszedelem*», a mikor ön ily arcátlanul *hazudik* csak azért, mert érezvén, hogy láb alatt inog a talaj s mások rosszszemű beteketítése által iparkodik saját állá pontját szilárdítani s a peticionálók már-már lankadó kitarását fokozni és ébreszteni.

Mint papot, ki — elég sajnos — nekem is hitsorsosom, őszintén megvallva szégyenlem azon szavakkal illetni, a melyekre velem szemben rászolgált, mert azt egy lelkiatyával szemben hitvallásomból kifolyó tisztességérzetem se engedi meg; de ajánlom, hogy jövőre senkit se vádoljon

hamisan, mert annak a jelenleginél komolyabb következménye is lehet.

Avagy nem emlékszik erkölcsbíró fő-tisztelendő úr arra, midőn a hallgató közönség legnagyobb megbotrányozására Réti Ferencnek Csemeghy Antal és Forgó Imre elleni sajtóperében állítólag arra esküdt meg, hogy Réti Ferenczel — a mikor egymást egy kanál vízbe fojtották volna — nincs ellenséges viszonyban?

A tek. Szerkesztő úr szíveségét megköszönve, vagyok kiváló tisztelője

Boda Márton
tanító.

UJDONSÁGOK.

— **Háziipar kiállítás.** A földmivvelésügyi miniszter által Tömörkényen létesített háziipari tanfolyam befejezése után, márczius hó 9-én Tömörkény község kiállítását rendezett az odavaló lakosok háziipari munkáiból. Kiállítottak számtalan olyan tárgyat, amelynek készítése fényesen beigazolta azt, hogy e derék nép kézügyességében kincset bir és boldogulásához csak egy kis jóakarattal, támogatással kell. Ez nem is késik; mert ezentúl már állandósítva lesz a téli tanfolyam, s a kormányon nem fog mulni, hogy ez a nép keresetforrást és megrendelést kapjon. A kiállításra a szomszéd községekből, Csanyról, Felgyőről, sőt Félegyházáról és Csongrádról is sokan átrándultak, — s bevásárlásokat tettek a szebbnél-szebb tárgyakból. A kiállításon Rigó I. állami iskolai igazgató nagyhatású beszédet intézett a közönséghez és a dalárda néhány sikerült éneke után dr. Hollósy István beszéde fejezte be az ünnepséget, amelyet bankett követett. A felköszöntők során üdvözlő táviratot küldtek Darányi Ignác miniszternek, Csongrád vármegye főispánjának és alispánjának.

— **Folyik a vizsgálat.** Deák Péter kir. táblai bíró, ki a szegedi kir. tábla által a Baross választása elleni kérvény következtében elrendelt vizsgálat fogantatására lett kiküldve, ritka türelemmel folytatja a vizsgálatot a Draskovics-féle fekete házban. Most már a Hegyi-párt választóit hallgatják ki, kik egyértelműleg bevallják, hogy bizony a parochia udvarán felállított tábori korsmában ettek és ittak annyit amennyi csak kellett, a Hegyi Antal zsebére. Akadt aztán olyan is, aki azt vallotta, hogy biz ő részt vett a Szlávik János által rendezett vacsorán is és ott is megette és megitta a maga porcióját, meg aztán másnap a parochia udvarán ugyan csak azt eszelekedte. Ez a fent tisztelt polgártársunk, akit valószínűleg azért: mert a nyelve rendesen gyorsabban és előbb jár, mint az esze, asszonynevre keresztelték el polgártársai. Hát Kis Roza Gergő t. polgártársunk jelekkel olyan dolgokat is tudtára akart adni a vizsgáló bírónak, amit ha szóval mondott volna, hát azonnal, mint szemén-szedett hazugságot a torkára lehetett volna torrasztani, így azután különösen akkor: midőn Réti Ferenc azt követelte, hogy magyarázza ki magát, a jelek megmagyarázásával adós maradt. Szóval azonban annyit mondott, hogy őt sem Szláviknál, sem máshol nem kérlelték arra, hogy kire adja le szavazatát. A vizsgálat tovább folyik.

— **Pályázat ösztöndíjra.** A Csongrád vármegye törvényhatóságának kezelése alatt álló Sváb-Jakab-alapítvány egy 600 koronás ösztöndíja szabadult fel és ez ösztöndíj elnyerésére hirdet most pályázatot, f. évi április 25-én délután 5 órakor lejáró határidővel, Cicatricis Lajos dr. alispán. Az alapítványi 600 koronás ösztöndíjat első sorban akadémiai vagy egyetemi, vagy ezekkel egyenrangú tanintézetek olyan növendékei nyerhetik el, akik jeles tehetséget jó erkölcsi magaviseletet kiváló szorgalmat és tanulmányaikban jó előmenetelt tanúsítanak, szegénysorsú szülők gyermekei vagy árvái és csongrádi vagy csongrád megyei illetőségűek; középiskolai tanulók csak az első sorban említettek hiányában kaphatják meg az ösztöndíjat.

Az itt felsorolt feltételeket igazoló okmányokkal kellően felszerelt pályázati kérvények, a fentemlített határidőn belül az alispáni iktató hivatalnál nyujtandók be, a törvényhatósági bizottsághoz címzetten. A pályázat közelebbi feltételeit lapunk mai számának erre vonatkozó hivatalos hirdetményében találják az érdeklődők.

— **Családi tragédia.** Az élet szinpadán olyan megható tragédia ritkán folyik le, mint a milyen Mészáros Ferencz iparos családjában történt. Három gyönyörű szép gyermeke halt el a múlt héten egymásután kedden, szerdán és csütörtökön vörhenyben. Mészáros Erzsike 7 éves, Ferike 6 éves, Tónika 13 hónapos. Mind a három valóságos angyal fő, göndör hajjal és buzavirág kék szemekkel. Meg látszott rajtuk, hogy szülőknek szemefényei voltak. A szerető édes anyjuk tisztán, gondtal, csinosan öltöztette őket. Ma már ártatlan lelkük felszállott az égbe, gyenge testük pedig visszaadott az anyaföldnek. Nem volt olyan rideg eltompult ember, aki ne könnyezett volna, midőn a három kis koporsót fájdalomtól megtört szívvel kísérték örök nyugalomba szerető szülei. A Mindenható Isten enyhítse roppant fájdalmát szüleinek. Az áldás és béke angyala lebegjen ártatlan gyermekeik porhüvelyé felett!

— **Tudomásul.** Arról értesülünk, hogy özv. Zelenka Jánosné úrnő kezéhez — két iventett aláíratkozás mellett — kultúrkedvelők által készségesen összeadott 161 korona és 80 fillérről szóló «zenei célokra» jelzővel ellátott takarékpénztári könyvecskét és a két ivent fentnevezett úrnő hivatalos nyugtató ellenében és levél kíséretében áfáda az állami iskolák gondnokságának megőrzés céljából.

— **Van jég!** Hát csakugyan bevált az a jó közmondás: nem eszi meg a kutya a telet. A f. hó 13-ikára viradóra 5 fok hideget mutatott a hőmérő és 14-ikére reggel pedig 8 fokot, az nap délelőtt 11 órakor még mindig 5 fok hideg volt árnyékban, de azért a hova nap oda tűzött sem engedett egész nap. Midőn e sorokat írjuk 14-én d. u. 1/2 6 órakor keményen fagy és minden valószínűség szerint reggelre megint 8–9 fok C. hideget észlelünk. Míg a gyümölcs termelők kétségbe vannak esve, mert félnek, hogy a kajsi barack virág bimbója elfagy, addig a korsmárosok, mészárosok és halkereskedők, no, meg a t. előjáróság is örömtől repeső szívvel kiáltják: «Van jégünk, hálá Istennek!» Már most, hogy elégíthetnek ki egyesek az emberek különböző érdekeit, mikor a jó Isten nem képes kielégíteni. Annyi bizonyos, hogy ez az egy pár napi fagy ugy a községnek, mint egyeseknek ezrekre menő hasznót hozott, mert hát nem kell most már jégkészítő gép beszerzéséről gondoskodni.

— **Tizenhárom próbások.** Vak Góg István, Dányi János és Gyovai Péter Hegyi-párti szavazó polgárok és öreg emberek is megpróbálkoztak azzal a mesterséggel, amit 6 hónapi elzárással szoktak jutalmazni akkor: midőn Deák Péter kir. táblai vizsgáló bíró előtt igazat kellett volna mondani. Ez a három istenfélő öreg úgy hazudott, mintha csak könyvből olvasták volna. Azonban midőn vallomásukra a feszület előtt meg kellett volna esküdniök, hát vissza szívtak mindent és öltövehatolva bevallották, hogy 2 órány át folyton hazudtak. Végre aztán mégis csak bevallották, hogy bizony egy kis pálinkát is ittak, meg aztán talán ettek is a parochián. Ejnye, ejnye öreg bátyám uramék! pedig ha meg esküdtek volna első vallomásukra, hát a husvéti gyónás alkalmával és kis penitenciával feloldozta volna kendteket Hegyi Antal a bukott képviselőjelölt lelki pásztor!

— **Bezárt iskolák.** Dr. Boér Antal járási főorvos a legmeszebb menő ovó intézkedéseket léptette életbe a vörheny miatt. Az összes iskolák bezáratását kérte elrendelni, melyet azután Tasnády Imre főszolgabíró azonnal foganatosított is. A főorvos úrnak ez az erővel eljárása a

város összes lakóit megnyugtatta, kik már az iskolák be nem zárása miatt zúgolódtak. Dr. Boér Antal ur egy héttig a sorozással volt elfoglalva, de amint értesült a járvány nagyfokú terjedéséről azonnal a tőle megszokott erélyvel intézkedett. Szerencse a szerencsétlenségben az, hogy az iskolák bezárása miatt a tanügy nem sokat szenved: mert a husvétit szünnapokig csak 5 napot vesztek szorgalmi időből.

— **Közútak befásítása.** Vármegyénk törvényhatósága 1899-ben szabályrendeletet alkotott a közútak befásításáról, mely szabályrendeletben igen üdvös intézkedések foglaltatnak. Így el van rendelve, hogy 1901-től kezdve a községek kötelesek a költségeit fődözni és erről költségvetésükben gondoskodni; az ültetendő gyümölcsfákat a törvényhatóság fogja beszerezni és ingyen kiosztani; ellenben Szentos város polgármestere és a járási főszolgabírók kötelesek a 10 méternél szélesebb utak hosszúságáról a kimutatást 1902. év végéig beszerezni és a törvényhatósághoz beterveztetni. Ennek az üdvös intézkedésnek dicséretes buzgalommal igyekezett megfelelni Tasnády Imre csongrádi főszolgabíró, aki az utak jókarban tartása és befásítása érdekében már elődje; Mátéffy Kálmán jelenlegi vármegyei főjegyző által tett rendelkezéseket nagy igyekezettel folytatja. Elrendelte ugyanis a járási területen levő községeknél, hogy terjesztők be hozzá márczius végéig a befásításra alkalmas közútak hosszúságáról szóló kimutatást, a kiültetendő gyümölcsfák mennyiségéről készítenő jegyzéket és a faiskolák feltárát és üzemtervét. A vármegye többi járási valószínűleg szintén intézkedtek már e tekintetben és így rövid időn vármegyénk is azon megyék sorába fog tartozni, amelyek eleget tettek az 1894. évi XII. törvénynek 46. §-a rendelkezéseinek.

— **Az ez idejű sorozás,** mely f. hó 10, 11, 12 és 13-án ejtett meg, következő eredménytel zárult: 647 állítás köteles közül 127 egyén besoroztatott, kiknél a beosztás fentartatott, 19 egyén a póttartalékba került. Ezenkívül volt 4 egyén, kik önként álltak be 3 évre szolgálatra, 60 egyén távol volt. E szerint 647 hadköteles közül besoroztatott 146 egyén, ami 25%-nak felel meg és noha ez nem is eléggé kielégítő numerus; ha elgondoljuk, hogy 75% leány remegve leste a sorozás eredményét, úgy fennmarad azon reménybeli vizsgálatunk, hogy a jövő nemzedék majd helyt áll az apákért is, kiknek legnagyobb része elvégre is, az itthon maradtakból kerül ki.

— **Tanyai iskolák gondozása.** A csongrádi járás főszolgabírája elrendelte, hogy járási területén létező összes tanyai iskolákat élő eperfa sövénykerítéssel lássák el: hogy példát adjanak a tanyai gazdáknak arra, miként lehet a pusztai tanyákból csinos otthont csinálni, amelyeken a baromfi-tenyésztést is haszonnal lehet üzni.

— **Nem szállítják le a borfogyasztási adót.** Általános és régi panasz országszerte, hogy a boritaladó túlságosan magas. Ehhez járult még az a körülmény hogy a filokszerai pusztításai miatt bor nem termett, ami a borok árát nagyon felrugtatta. Ennek káros következtése is lett: a borfogyasztás csökkenése, továbbá: a pálinkafogyasztás emelkedése. Az ország számos törvényhatósága az országgyűléshez fordult, kérve a boritaladó eltörlését, vagy legalább a minimumra leszállítását. A kérvényeket kiadták a pénzügyminiszternek, aki a napokban értesítette a kérvényező törvényhatóságokat, valamint a többi kérvényezőket is, hogy a boritaladót, amely a maiaknál sokkal rosszabb viszonyok közt hozottott be és a fogyasztási adóval együtt mérlegelendő, a kincstár érdekeire való tekintetből se el nem törölheti, se le nem szállíthatja.

Magyarországi magvak Kelet-Ázsiában. Azon összeköttetések, melyeket ifj. Mühle Vilmos Temesvárról több évi világtúra alatt Észak- és Közép-Amerikában Kelet-Ázsiában, a Straits-Settlementekben, Siamban, Indiában, stb. létesített, egyéb örvendetes eredmények mellett magyarországi magvaknak az ezen országokba

való ép oly érdekes, mint említésre méltó exportálására vezettek. Japán, China és Koreában például ezentúl majdnem kizárólag a magyarhoni Mühle Vilmos, cs. és kir. udvari szállító temesvári czég magvai vettettek és osztatlan kedveltségnek örvendenek úgy a gyarmatosok, mint a bennszülötteknél. — Az összes magvak Temesvárott kis csomagokban lesznek megmérve, minden csomagon rajta van a magyar czég angol és német nyelven és a mag eredeti hazája: Magyarország. — Tekintettel azon relativ igen csekély kivételre, melyet Magyarország azon országokkal folytat, talán általános elismerésre méltó, hogy megkísérjük ezentúl a magkereskedelem részére is új fogyasztó területet nyitni és az exotikus világot a mi magvaink részére lépésről lépésre meghódítani. Gondoljuk csak el azon sok ezer magcsomagot, melyek sok ezer kézbe kerülvén, ép oly sok ezerszer hirdetik azt, hogy Magyarországból erednek és nem térhetünk ki annak beismerése előtt, hogy e magcsomagok is hivatta vannak a magyar kereskedelemnek és a magyar termelvényeknek a tengeren túli országokban jó hírnevet szerezni.

Közgazdaság.

Utmutatás

a helyes szüreteléssel kapcsolatos jó borkezelésre és a beteg borok meggyógyítására.

(Folytatás.)

Az üvegezés czélja az:

1. hogy, ha magunk fogyasztjuk a bort, az ne legyen darabban;
2. ha eladásra van szánva, hogy ne csak hordó számra, hanem üvegenként, azaz kisebb mennyiségben is adhassuk.

Az üvegezés módja és eszközei inkább csak a borkereskedőket érdekelvén, arról ez alkalommal nem szólok, hanem áttérek az eddig előadottak szoros betartásával elkerülhető borbetegségekre.

Borbetegségek.

Minden változást a borban, mely annak tisztaságát, ízét, vagy zamátját akként változtatja meg, hogy az által a bor az izlelőre kellemetlen benyomást tesz, borbetegségnek vagy borhibának nevezünk.

A borbetegségek vagy gyógyíthatók, vagy gyógyíthatatlanok. A gyógyítható betegségek, melyeket helyesebben hibáknak is nevezhetünk, vagy maguktól megszűnnek, vagy alkalmas kezelés által megszüntethetők. A gyógyíthatatlan betegségben szenvedő borokat vagy lehetőleg gyorsan el kell fogyasztani, ha t. i. a betegség folytán nem lettek még ártalmosok az egészségre, vagy pedig más célra felhasználni; például készíthetünk belőlük esetleg eczetet vagy kifőzhetjük cognacnak. (Igy nevezik a borból készült pálinkát.)

A bor betegségének csirája sok esetben már a szüret alkalmával bejut a mustba a rothadt szőlővel vagy a piszkos bánásmód folytán. A legtöbb borbetegségnek azonban a hanyag, hibás pinczekezelés vagy éppen a rossz pincze az oka.

A bor tulajdonképeni betegségeit vagy apró növényi szervezetek, az úgynevezett erj- és penész-gombák vagy pedig a borban végbemenő vegyi átalakulások okozzák.

Erj- és penész-gombák okozzák:

1. a bor virágosodását,
2. az eczetedést,
3. a tejsav erjedést vagy avasodást,
4. a felfordulást,
5. a nyulásodást,
6. a megkeseredést.

Vegyi átalakulások következményei:

1. az elszíntelenedés,
2. a megfeketedés,
3. a bakszag.

Hanyag kezelés és szüretelés által okozott hibák:

1. a talajiz.
2. a trágyaiz.
3. a törkölyiz,
4. a hordóiz,
5. a penésziz.
6. a dohosság s még néhány melléki, melyek azonban helyes kezelés mellett rövid idő alatt megszűnnek.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tanczos János csongrádi lakos végrehajtónak, valamint Brüder Stern bécsi czég és Stulbach M. és társa budapesti czég csatlakozott végrehajtóknak Kammerer Pál csongrádi lakos végrehajtást szenvedett elleni 1900 korona, 290 korona, 290 korona és 623 korona 50 fillér tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében, a csongrádi 3336 sz. tjkönyben A+1. sorszám alatt felvett Kammerer Pál végrehajtást szenvedett nevében álló 913 hrszámú btelekes ház — a 2251/886 tkszámmal C. 3. alatt Kammerer János javára bekebelezett holtiglani haszonélvezeti jog épségben tartása mellett Patyi Johanna férjzett Kammerer Pálné késedelmes vevő kárára és veszélyére a végrehajtási törvény 185. §-a alapján 2144 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az 1902. évi április hó 4-ik napjának d. e. 9 rájakor a csongrádi kir. járásbírósg helyiségében árverés alá fog bocsájtatni a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényvt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1902. február 14-én. A kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság.

Laurisin Miklós
kir. aljársbíró.

Szőlőoltványok
szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegéjajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.
Gleditsia csemegék és magvak.
Uradalomoknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Orias lövöld, 1 en gyorsan fejlődő sörényűvővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiállással, melyen nemcsak ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezésben részletekkel ellátott títelési és kezelési utasítás mellékelve. Kér csemegé elég 200 meterre. — Ár 6 ft.

Diócsémek
Orias jövédelmet biztosító voltánál fogva, ennek fenyvesztése számos pozitívásban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Számos fénynyomtatú **Írjegyzék** ingyen és bérmentve küldetik minden rendelés közzétételétől. Az **Írjegyzéken** kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címele ingyen és bérmentve küldetnek, mely nyúcsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát használni ne lortlanak, városban, falun, pusztán, gazdaság vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesben áll kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közzeműnyek foglalnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: **Ermelléki első szőlőoltványtelep: Nagy Kágya, n. p. Székelyhid.**

Czimbalom

hegedű, fuvola, vagy bármily nemű hangszer tanítását — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

A tandij havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.

Lakás II. ker. Zöldkert-utca 1. szám.

Tisztelettel
SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,
az étvágyát nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadohoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Kapható Csongrádon:
Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerárakban.

Kitüntetve az 1900. párisi világkiállításon aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)

Hadsereg-szállításért ezüst éremmel.

STOVASSER J.
cs. és kir. udvari hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója,

Budapest, II. ker. Lánchid-utca 5. szám
saját házában (a kereskedelmi minisztérium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedűk vonóval	3 frtól 15 frtig
Mesterhegedűk vonóval	15 frtól 300 frtig
Gordonkák vonóval	8 frtól 150 frtig
Nagy bőgők vonóval	28 frtól 100 frtig
Fuvolák	2 frtól 100 frtig
Szárnycürtők, trombita, helikon stb.	12 frtól feljebb
Czimbalmok	35 frtól 300 frtig
Rákoczy-tárogatók	30 frtól 60 frtig

Elpusztíthatlan kitünő **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frtól
erős hangú 80 frtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

4. OLDAL.

Csongrád vármegye alispánjától.

3301. szám.
alisp. 1902.

Pályázati hirdetmény.

A Csongrádvármegye hatósága kezelése alatt álló Sváb Jakab alapítványnál megüresedett egy első osztályú hatszáz (600) koronás ösztöndíjas hely betöltése érdekében ezennel pályázatot hirdetek és felhívom az ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtókat, hogy az alapítványi okirat értelmében felszerelendő pályázati kérvényeiket legkésőbb **folyó évi április hó 25 ik napjának d. u. 5 órájáig** a törvényhatósági bizottsághoz czimzetten az alispáni iktató hivatalnál nyujtsák be.

Az alapítványi okiratnak a pályázat feltételeit tartalmazó rendelkezései a következők:

5. §.

A 3. §. szerint létesített ösztöndíjak első sorban Csongrád községbeli illetőségű tanulóknak adományozandók s Csongrád vármegyei más községi illetőségű tanulóknak másodsorban akkor, ha a jelen alapítványi okirat feltételeinek megfelelő Csongrád községi illetőségű tanulók nem jelentkeznek. Ösztöndíjban csak hazai közép vagy felső tanintézeteket látogató fiú növendékek részesülhetnek, kik jeles tehetséget, jó erkölcsi magaviseletet, kiváló szorgalmat és tanulmányaikban jó előmenetelt tanúsítanak, továbbá szegénysorsú szülők gyermekei, vagy ilyenek árvái és Csongrád községi vagy Csongrádvármegyei illetőségűek.

7. §.

Az első osztályú 600 koronás ösztöndíj első sorban akadémiai vagy egyetemi és

ezekkel egyenrangú tanintézetek növendékei számára adományozandó és csak másodsorban középiskolai tanulók számára akkor, ha a fentjelzett magasabb tanintézetek növendékei nem jelentkeztek vagy a jelentkezőket a törvényhatósági bizottság az ösztöndíjazásra méltónak nem találta.

A másodosztályú (400 koronás) ösztöndíj úgy a középiskolai, mint a magasabb tanulmányokat folytató növendékek részére adományozható, azonban itt is a magasabb tanintézetek a középiskolai tanulókkal szemben egyenlő képesség mellett elsőbbség adandó.

8. §.

Valamely első osztályú ösztöndíjnak megüresedése esetében a másodosztályú ösztöndíjat élvező s magasabb tanintézetet látogató növendékek legérdemesebbje annak élvezetébe előléptetendő.

12. §.

Az alapítványi helyek elnyerésére pályázó növendékek erkölcsi viseletéről, tehetségéről, szorgalmáról és előhaladásáról kivánt bizonyítvány azokra nézve, kik még csak elemi tanulmányaikat végezték be s községi tanító, vagy tanítói testület meghallgatásával az illető községi iskolaszék által, — azokra nézve pedig, kik az elemi iskolán már felülálló bármely nyilvános tanintézetbe, vagy nevelő intézetbe vannak felvéve, az illető tanintézet igazgatósága által állítandó ki s abban mindenkor küönösen kimondandó, vajjon az illető növendéket az iskolaszék, vagy tanintézeti igazgatóság az ösztöndíj elnyerésére, esetleg az ösztöndíjban való további részesítésre érdemesnek tartja-e?

Kelt Szentesen, 1902. márczius 6-án.

Dr. Cicatricis Lajos
alispán.

161/1902. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék 1901. évi 80526. számú végzése következtében dr. Grósz Arnold ügyvéd által képviselt Epstein Sándor javára Braun Vilmos ellen 483 kor. s jár. erejéig 1901. évi szeptember hó 16-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 781 koronára becsült következő ingóságok u. m. zománczozott vas-edények, vedrek, porcellán tányérok, egy zsebóra, egy koffer, egy nagy lámpa, egy tizedes mérleg és kalapok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járás-bíróság 1901. évi V. 283/2. számú végzése folytán 483 korona tőkekövetelés, ennek 1899. évi április hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és összesen 67 korona 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig hosszú-utca 9. szám alatti lakóház illetve a Gráner Terézhez czimzett boltihelyiségben Csongrádon leendő eszközölsére **1902. márczius 20-ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az értett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Csongrádon, 1902. évi márczius hó 9-én.

R. Papp István
kir. bírósági végrehajtó.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

Magyar FRANKLIN-Társulat kiadása Remekírók

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonötösben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalomjegyzék:

- *Arany János Kisfaludy Károly
- *Arany László Kisfaludy Sándor
- Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
- *Bajza József Kossuth Lajos
- Berzsenyi Dániel Madách Imre
- Csikó Gergely Mikes Kelemen
- Csokonay V. M. Pázmán Péter
- *Czuczor Gergely Petőfi Sándor
- Deák Ferencz Reviczky Gyula
- Eötvös József br. Széchenyi Istv. gr.
- Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
- *Garay János Teleki László gr.
- Gyöngyössi I. *Tompa Mihály
- Gvadányi József *Vajda János
- Kármán József *Vörösmarty Mihály
- Katona József Zrínyi Miklós
- Kazinczy Ferencz műveit.
- *Kemény Zsigmond
- Népies lyra Népballadák
- Kurucz-költészet.

* A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle **Magyar Remekírók** 55 testes kötete felől a legbecsessebbet, mit magyar szellem teremtett és hivatva van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle **Magyar Remekírók** kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, mű-

vészi, erős angol vászonkötés, a papírja lamentos soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle **Magyar Remekírók** öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902. februártól kezdve és azontul minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle **Magyar Remekírók** előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar **Shakspeare-kiadás**, 6 vaskos kötetben, diszkótesben **20 korona** — kivételesen árban szállítatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona lesz és az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került — Legkiválóbb költőink remek fordításában közli Shakspeare remekait e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévay József, Arany László, Rákosi Jenő, Győry Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare és értékes kiegészítője a **Magyar Remekírók** gyűjteményének. Megrendelhető a **Magyar Remekírók**-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle **Magyar Remekírók** 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben tölteszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a **Remekírók** előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltetik meg.

Sajtóal: rendezik és az illető író életét és munkáinak jellemzését felölő bevezetéssel látják:

- Alexander Bernát
 - Angyal Dávid
 - Badics Ferencz
 - Bánóczy József
 - Beöthy Zolt
 - Berzeviczy Albert
 - Bayer József
 - Endrődy Sándor
 - Erdődi Béla
 - Erdélyi Pál
 - Ferenczy Zoltán
 - Frankó Vilmos
 - Gyulai Pál
 - Heinrich Gusztáv
 - Koroda Pál
 - Kossuth Ferencz
 - Kozma Andor
 - Lévay József
 - Négyessy László
 - Rákosi Jenő
 - Riedl Frigyes
 - Széchy Károly
 - Széll Kálmán
 - Váczai János
 - Vadnai Károly
 - Vomovich Géza
 - Zoltányi Irén
- E fényes névsor biztosítottat nyujt arra nézve, hogy a Magyar Remekírók megbízható szövegét adja a fölött munkáknak, s hogy minden életrajz önálló becsü munka lesz.*

A Franklin-Társulat által kiadott **Magyar Remekírók** nagy értékét rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a

Teljes Magyar Shakspeare,

a **Kisfaludy-Társaság** által kiadott s költőink: *Arany, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévay, Arany László, Fejes, Greguss, Győry Vilmos, Lőrinczy-Lehr, Rákosi Jenő, Szigligeti* által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekíró-számba megy, mert azt halljuk a színpadról, ezt idézzük lépten-nyomon; átment a nemzet véérébe. A **teljes magyar Shakspeare**-t kedvezményesen áron kapják a **Magyar Remekírók** megrendelői, vagyis a hat kötetes díszesen bekötött munkát 30 korona bolti ár helyett **20 koronáért**, ha mind a két munkát megrendelik.

Megrendeléseket elfogad minden hazai könyvkereskedés vagy a Franklin-Társulat Budapestben.

MEGRENDELŐ JEGY.

Tessék e megrendelő-jegyet aláírva levelezőlapra ragasztva azon könyvkereskedésnek beküldeni, mely könyveszükségletét rendszeren fedezzi.

Alulírott könyvkereskedésében
(hol): ezennel rendel
..... péld. Magyar Remekírók 55 kötet 220 kor.	
..... * Shakspeare összes színműveit 6 kötet 30 kor. helyett 20 kor. kedvezményesen áron.	
..... * Shakspeare összes színműveit 6 kötetben külön (a Magyar Remekírók nélkül) 30 korona bolti áron és kéri a szállítási feltételek közlését.	
Hely:	Név: